MIHAI CIMPOI

Institutul de Filologie
(Chişinău)

LIMBA ROMÂNĂ, „CASĂ A FIINȚEI NOASTRE”*

Abstract

In this study the author examines Eminescu's opinions about language. They are very close to those of Martin Heidegger: a language is the „refuge" of Being, giving us the certainty that belongs to a people creating history: „we are not the masters of a language, but language is our master". The poet makes an essential utterance of Being. The article makes references to arguments provided by Eugeniu Coseriu who claims that there is no „Moldovan language", distinct from the Romanian language. The author presents the situation of the Romanian language in the Bessarabian area both in the past and present.

I. „Locul de adăpost al ființei”

De ce – iarăşi – o conferinţă despre limba română, de ce această reluare de discuţie – teoretică, dar şi cu aplicare sociolingvistică – despre limba pe care o vorbim şi în care scriem în spaţiul nostru moldavo-basarabean, de ce până şi Imnul de Stat reproduce textul celebrului poem al lui Alexie Mateevici (în felul acesta constatăm – iată – că cel mai inspirat poem consacrat limbii noastre aparţine *unui basarabean*), de ce mor încă poeţi pentru ea, lăsând testamentar, precum Grigore Vieru, grija pentru „creşterea limbii româneşti” (Ienăchiţă Văcărescu).

De ce?

Întrebarea se încarcă iarăşi de o sporită semnificaţie reactualizatoare de cauzalul, de asemenea sporit, *Fiindcă*...

Să încercăm să descifrăm această legătură de subordonare, gândindu-ne mai cu seamă la pluralul ei: „legături de subordonare”.

Să intrăm, mai întâi, în domeniul filosofic al problemei dezbătute, lămurind astfel şi prezenţa în titlul conferinţei a acestei sintagme ce pare o ciudăţenie metaforică, un trop: „casă a fiinţei noastre”.

Graţie acestei definiţii a ceea ce este limba – nu sub aspectul elementar al vorbirii, al „limbajului unei comunităţi umane istoriceşte constituită, alcătuit din structură gramaticală, lexicală şi fonetică proprie”, ca „limbă naturală”, precum fixează toate DEX-urile – ci sub aspect profund ontologic, Eminescu şi Heidegger se întâlnesc la o distanţă de aproape o sută de ani. (L-o fi citit autorul tratatului *Fiinţă şi timp* pe Eminescu, l-o fi informat „studentul” său Noica. Or, de ce să ne punem altfel de întrebări când intuiţia lucra sigur în firea amândurora?

* Conferinţă ţinută cu ocazia Zilei Limbii Române în cadrul Academiei de Ştiinţe a Moldovei la 31 august 2011.

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)

EMINESCU: „Nu noi suntem stăpânii limbii, ci limba e stăpâna noastră…” (Eminescu, *Fragmentarium*, Bucureşti, 1981, p. 241).

HEIDEGGER: „Omul se poartă ca şi cum el ar fi făuritorul şi dascălul limbii, când de fapt *ea* (subl. în text – *n. n.*) rămâne stăpâna omului. Atunci când acest raport de subordonare se răstoarnă, omul ajunge să urzească ciudate maşinaţiuni”; „Limba nu este, de aceea, ceva ce se află în posesia omului, ci invers, ea este acel Ceva ce îl are pe om în poezia sa. Ce anume este omul – suntem un dialog. De când suntem un dialog, de când suntem obiectul unei adresări, de când suntem la nivelul limbii.

Poezia ctitoreşte fiinţa. Poezia este limba originară a unui popor. În această limbă survine starea de expunere în fiinţare, care, astfel, se deschide. Ca împlinire a acelei expuneri, omul este de ordinul istoriei. Limba este temeiul posibilităţii de istorie şi nicidecum o invenţie făcută abia în decursul creării istorice de cultură” (Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, Bucureşti, 1982, p. 169).

EMINESCU: „Precum într-un sanctuar reconstituim piatră cu piatră tot ce-a fost înainte – nu după fantezia sau inspiraţia noastră momentană – ci după ideea în genere şi în amănunte – care-a predomnit la zidirea sanctuarului – astfel trebuie să ne purtăm cu limba noastră românească. Nu orice inspiraţie întâmplătoare e un cuvânt de-a ne atinge de această gingaşă şi frumoasă zidire, în care poate că unele cuvinte aparţin unei arhitecturi vechi dar în ideea ei generală, este însăşi floarea sufletului etnic al românimii” (Op. cit., *Ibidem*).

HEIDEGGER: „Limba este domeniul (*templum*), adică locul de adăpost al Fiinţei. (…) Deoarece limba este locul de adăpost al Fiinţei, noi ajungem la fiinţare străbătând neîncetat acest loc de adăpost” (*Ibidem*, p. 252).

Prin urmare: noi ajungem la fiinţare tot străbătând acest loc de adăpost, t r ă i n d , locuind în acest *aici* unde „se întrepătrund pământul şi cerul, divinii şi muritorii”.

Prin limbă, Poetul realizează o rostire esenţială a Fiinţei. Iată că şi nouă ne vine astăzi să o rostim mai uşor, deoarece avem *rost*, atât de potrivit chiar cu *rostul* lucrurilor şi care ne dă şi derivatul *rostire*, ce presupune azi, după cuceririle din genetică, matematică şi metafizică nu numai o articulare a glasurilor şi a undelor sonore, ci, aşa cum spune Noica, şi a celor mute din spectrul electro-magnetic: „Rostirea omului este, dacă e potrivit gândită, solidară cu rostul lucrurilor. La capătul ei, deci, rostirea devine, într-un fel, tăcerea fiinţei” (Constantin Noica, *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, Bucureşti, 1987, p. 26-27).

Eminescu se mai întâlneşte cu Heidegger în modul de a înţelege limba ca *bun suprem*.

EMINESCU: „Această parte netraductibilă a unei limbi formează adevărata zestre de la moşi-strămoşi, pe când partea traductibilă este comună gândirii omeneşti în genere. Precum într-un stat ne bucurăm toţi de oarecare bunuri, care sunt a tuturor şi a nimănui, uliţe, grădini, pieţe, tot astfel şi în republica limbilor sunt drumuri bătute cari sunt a tuturor – adevărata avere proprie o are însă cineva acasă la sine: iar acasă la dânsa limba românească este o bună gospodină şi are multe de toate” (*Ibidem*, p. 241-242).

HEIDEGGER: „Limba este un bun în sens mai originar. Ea dă garanţie, adică oferă certitudinea că omul poate *să fie* ca fiinţă ce aparţine Istoriei” (*Ibidem*, p. 297).

Poezia ctitoreşte Fiinţa, această ctitorie fiind legată de semnele zeilor, cuvântul poetic rosteşte „vocea poporului”.

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)

Poetul nostru vorbeşte, în *Epigonii*, despre sfintele firi vizionare care „au scris o limbă ca un fagure de miere", semnificaţia expresiei eminesciene sporind prin comparaţia descoperită în *Biblia de la Bucureşti* (1688) şi folosită şi de Sadoveanu („Fagure de miere cuvintele bune şi îndulcirea lor leacul sufletului"), şi prin amintirea versului lui Virgilius care se referă la mierea adusă ca ofrandă zeiţei Ceres. În acelaşi spirit eminescian-heideggerian Mateevici vorbeşte despre limba noastră ca *limbă sfântă*.

Nu putem, prin urmare, să punem la îndoială această sfinţenie şi să intervenim cu speculaţii şi aproximări în templul, sanctuarul pe care-l reprezintă.

Coborând adânc în istorie, dăm de o întâmplare semnificativă. M. Pompenius Marcellus aducea un reproş lui Tiberiu, că folosea un cuvânt născocit: ca suveran el putea interveni să se dea drept cetăţenie romană oamenilor; în domeniul limbii nu avea dreptul să intervină ca să încetăţenească vreun cuvânt.

Or, suveranii noştri s-au tot amestecat în fel şi chip, stabilind şi rolul de „bunică" pentru aşa zisa „limbă moldovenească" în raport cu nepoata ei, „limba română".

Aşi propune, dragi colegi, să nu mai îngăduim această imixtiune a politicului şi să nu permitem nici viitorului preşedinte s-o facă.

Să stabilim odată pentru totdeauna că singurul legislator în acest domeniu, aşa cum propune şi Vasile Bahnaru, în recenta sa carte *Ascensiunea în descensiune a limbii române*, trebuie să fie Academia de Ştiinţe a Moldovei.

II. Ecuaţia limbă/ identitate

Între limbă şi fiinţă, fiinţa naţională, e un raport de absolută identitate. Într-un articol *România şi Austro-Ungaria*, publicat în noiembrie 1876 în *Curierul de Iaşi*, Eminescu îl stabileşte în mod decis: „spirit şi limbă sunt aproape identice, iar limbă şi naţionalitate asemenea".

Literatura unui popor este prin excelenţă *naţională*. Poezia este după Eliot, cea mai tenace naţională.

Conferinţa lui Thomas Stearns Eliot *Funcţia socială a poeziei*, rostită în 1943 la Institutul Anglo-Norvegian şi, sub formă extinsă, rostită în public la Paris în 1945, nu este doar o profesiune de credinţă sau o expunere de program, un manifest estetic: este o prospectare de natură fenomenologică a limbii şi limbajului poetic şi în special a funcţiei sociale a acestora, privite într-o interdependenţă constructurală.

Runele şi descântecele cu scopurile lor magice sau utilitare, poezia epică ce păstra şi transmitea amintirea celor mai importante evenimente istorice, oda pindarică legată de prilejuri sociale, poezia dramatică cu un efect puternic asupra unui număr mare de oameni.

Bineînţeles că poezia trebuie să ne aducă o plăcere estetică, asociată însăşi comunicării unei experienţe noi de viaţă şi a unui nou mod de a înţelege, cele ce ne lărgesc conştiinţa şi ne rafinează sensibilitatea.

Eliot vine apoi cu precizarea caracterului local şi naţional absolut al poeziei, pentru că „spre deosebire de celelalte arte, poezia are pentru cei de acelaşi neam şi aceeaşi limbă cu poetul o valoare care numai pentru ei o poate avea".

În acest sens scoatem din demonstraţia fenomenologică a lui Eliot o observaţie profundă care – *more geometrico* – se poate aplica procesului de deznaţionalizare metodic dirijat la noi: „Este mai uşor să gândeşti de cât să simţi într-o limbă străină. De aceea nicio artă nu este mai tenace naţională decât poezia. Unui popor i se poate lua, i se poate suprima

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)

limba, impunând în şcoli altă limbă: dar până nu înveți poporul acela să *simtă* (Eliot subliniază cuvântul) în altă limbă, nu o poți dezrădăcina pe cea veche, care va reapărea în poezie, pentru că poezia este glasul sensibilității" (T. S. Eliot, *Eseuri*, Bucureşti, 1974, p. 94).

Eliot mai precizează că datoria poetului, ca poet „este ca şi cum indirectă față de poporul său dar este directă față de *limba* lui pe care trebuie s-o păstreze, apoi s-o îmbogățească şi s-o perfecționeze, dat fiind că este o personalitate distinctă de a semenilor săi. Aceasta este deosebirea dintre scriitorul care e doar excentric sau nebun şi poetul adevărat" (*Ibidem*, p. 95).

Cei mai mulți nu înțeleg că nu ajunge să te mândreşti cu marii scriitori ai neamului, ci să-i pomeneşti în câte un discurs politic: ei nu înțeleg că „dacă țara lor nu va continua să dea mari scriitori şi mai ales mari poeți, limba se va degrada, cultura însăşi se va degrada, şi va fi poate absorbită de alta mai puternică" (*Ibidem*, p. 96).

Eliot urmăreşte spectacolul implacabil al înnoirilor din cadrul limbii, afirmând că nici un poet englez de azi nu poate învăța cum să mânuiască cuvintele fără să-i studieze pe Shakespeare şi pe toți cei care, în vremea lor, au înnoit limba.

Este absolut sigur să găseşti o *universalitate* a limbii indiferent de *specificitatea* ei în diferite epoci. „Sau măcar eşti sigur că o găseşti atunci când cultura națională e vie şi sănătoasă, fiindcă într-o societate sănătoasă există o neîncetată influență reciprocă şi o interacțiune între toate părțile ei. Tocmai asta numesc eu funcția socială a poeziei, în sensul ei cel mai larg: în proporție cu vigoarea şi calitatea ei, poezia influențează vorbirea şi sensibilitatea întregii națiuni" (*Ibidem*, p. 98).

Despre caracterul național şi „patriotic" al actului poetic vorbeşte şi Nichita Stănescu al nostru: „A vorbi despre limba în care gândeşti, a gândi-gândire nu se poate face decât numai într-o limbă – în cazul nostru a vorbi limba română este ca o duminică. Frumusețea lucrurilor concrete nu poate fi decât exprimată în limba română. Pentru mine iarba se numeşte iarbă, arborele se numeşte arbore, malul se numeşte mal, iar norul se numeşte nor. Ce patrie minunată este această limbă! (…) Numele patriei este tot patrie. O patrie fără de nume nu este o patrie. Limba română este patria mea" (Nichita Stănescu, *Fiziologia poeziei*, Bucureşti, 1990, p. 357).

Adrian Păunescu amintea, în discursul său cu ocazia acordării titlului de academician al Academiei de Ştiințe a Moldovei, de ecuația limbă/ identitate, de faptul că fără de limbă „nu eşti nimic".

Solicităm Guvernului să acorde *Premii Naționale* anume în domeniul literaturii şi artei, urmând ca altor domenii să li se acorde Premii de stat sau Premii Speciale.

III. Coşeriu: argumentele teoretice supreme

Eugeniu Coşeriu, gigantul lingvisticii mondiale, ne pune pe tapet sub formă de catehism argumentele teoretice supreme.

1. *Din punct de vedere genealogic*, limba română este pur şi simplu *latină* sau *latină* în toate aspectele ei „moştenite" sau derivate din cele moştenite şi reprezentând structurile ei esențiale.

2. *Din punct de vedere tipologic* limba română corespunde exact tipului lingvistic romanic general (fără franceza modernă).

3. *Din punct de vedere „areal"* limba română cu toate dialectele ei reprezintă o arie autonomă în spațiul lingvistic romanic, fiind *singura reprezentantă a latinității orientale*.

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)

1. Aşa-zisa „limbă moldovenească” (ce pur şi simplu nu există din punct de vedere genealogic) reprezintă dialectul dacoromân, ceea ce e caracteristic pentru dacoromână, e caracteristică şi pentru graiul românesc din Basarabia şi Transnistria.

2. *Din punct de vedere tipologic* graiul „basarabean” ține de tipul lingvistic romanic în realizarea românească a acestuia şi de subtipul dacoromân.

3. *Din punct de vedere „areal”* graiul basarabean e cuprins în aria dacoromână şi a păstrat în ciuda rusificării sistematice proprietățile limbii comune şi n-a fost atras într-o altă arie sau subarie lingvistică, el nedespărțindu-se niciodată de limba vorbită în dreapta Prutului.

4. Cei care susțin existența limbii „moldoveneşti” au confundat criteriul geneologic cu cel „areal” şi istoria lingvistică cu istoria politică.

5. Prin impunerea noțiunii de „limbă moldovenească” „s-a urmărit un proces bine dirijat metodologic de deznaționalizare, de „mancurtizare” (după Aitmatov): „*Din punct de vedere politic*, promovarea unei limbi «moldoveneşti» deosebite de limba română, cu toate urmările pe care le implică, este deci un delict de genocid etnico-cultural, delict nu mai puțin grav decât genocidul rasial, chiar dacă nu implică eliminarea fizică a vorbitorilor, ci numai anularea identității şi memoriei lor istorice”.

Concluzia marelui lingvist sună cu tărie apodictică de adevăr absolut: „…A promova sub orice formă o limbă moldovenească deosebită de limba română este, din punct de vedere strict lingvistic, ori o greşeală naivă, ori o fraudă ştiințifică; din punct de vedere istoric şi practic, e o absurditate şi o utopie; din punct de vedere politic, e o anulare a identității etnice şi culturale a unui popor şi, deci, un act de genocid etnico-cultural” (cit. apud vol. *Limba română este patria mea*. *Studii*. *Comunicări. Documente*, selecție şi prefață: Alexandru Bantoş; coordonatori: acad. Silviu Berejan, prof. Anatol Ciobanu, prof. Nicolae Mătcaş, Chişinău, 1996, p. 15-31).

Acest adevăr ştiințific imparabil a fost reconfirmat în cadrul diferitor conferințe, simpozioane, congrese ale filologilor români, ale romaniştilor din întreaga lume, inclusiv din fosta URSS, în intervențiile lui Klaus Haitmann şi Raimund Piotrovski, în mesajul dlui Mircea Snegur, Preşedintele Republicii Moldova, prezentat Parlamentului în ziua de 27 aprilie 1995, în numeroase declarații ale Uniunii Scriitorilor şi oamenilor de cultură, în cadrul şedinței lărgite a Prezidiului Academiei de Ştiințe a Moldovei din 9 septembrie 1994 şi al Adunării Generale a A.Ş.M. din 28 februarie 1996.

Credem, în finalul acestui compartiment că Eugen Coşeriu ar merita mai mult în contextul gratitudinii noastre: traducerea celor două opere fundamentale ale sale, publicarea unui volum de opere literare şi înființarea unei catedre – Catedra Eugeniu Coşeriu.

IV. Eroi, martiri, „paznici de far”

S-a vorbit adesea, şi faptul este fixat documentar de istoriile culturale şi literare, că omul de cultură şi de litere basarabean este/ nu poate să nu fie şi un om al Cetății, o figură apostolică.

Există neîndoielnic un *canon basarabean* care presupune (în spiritul lui Horald Bloom) o Artă a Memoriei, un cult al Eumenidelor, al Tradiției şi al „cuvântului ce exprimă adevărul” (Eminescu), al Valorilor şi Limbii române, care – aşa cum spunea Blaga – e poemul originar al unui popor.

Limbii române i s-a construit un adevărat *paladiu*, de felul statuii de lemn a lui Palas Atena, menită să ocrotească spiritul locului şi să salveze acest bun suprem.

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)

A fost/şi este o perioadă de luptă şi rezistenţă, cu toate formele specifice: exil interior, disidenţă intelectuală, cultivare rizomică a tradiţiei (cu tendinţe constante de întoarcere la izvoare, la rădăcini, „la Ithaka"), limbaj esopic, dar şi atitudini tranşante, neconcesive de declarare a adevărului. Acestea au generat *martíriul basarabean*, trăit şi asumat cu întreaga lor fiinţă şi la cele mai înalte cote etice (deontologice, zicem azi), conform datoriei sfinte faţă de limba română.

Martíriu, conform DEX-urilor, înseamnă „suferinţă, tortură sau moarte (în chinuri) pe care le îndură cineva pentru convingerile sale; pentru religia sa, martiraj, (*inv.*, „martir"), iar martirologiu, în afară de sensul bisericesc de listă a „martirilor şi sfinţilor", „listă a celor care au suferit sau au murit pentru o convingere, pentru o cauză".

„Listă" e, bineînţeles puţin spus. Ar trebui să utilizăm un alt termen, acela de *izvod* (drag lui Blaga) sau de *codice*, un nou *Codex aureus*, în care numele celor care au suferit, au fost torturaţi şi au murit (în chinuri) să fie imprimate cu litere de aur.

Înscrişi în aceste Codice se cad cei deportaţi, maltrataţi în GULAG cu deosebită bestialitate numai pentru că erau români (şi avem în acest sens mărturia autoritară a lui Aleksandr Soljeniţân), grupul de scriitori transnistreni care în condiţii infernale au păstrat limba română şi au pledat pentru alfabetul latin, Petre Ştefănucă, cel care cu temeritate a refuzat să răspundă la interogatoriu în limba rusă şi a murit bătut în cap cu propriile cărţi scrise româneşte, Mihail Curicheru, Ioan Sulacov, Pan Halippa, Vasile Ţepordei şi toţi cei imprimaţi „pe Crucea Comemorativă din faţa Uniunii Scriitorilor, Nicolai Costenco, dus în Peninsula Taimâr pentru că a scris într-o «limbă burgheză», adică română, şi că a propus, la o întâlnire cu un demnitar sovietic ca „să construim comunismul, dar în limba română".

Constantin Stere intră în acest Codice, datorită figurii sale de Om-luptător şi vieţii sale pline precum zicea Ralea „ca a unui aventurier, ca a unui sfânt şi ca a unui tiran", în care a dominat însă aspectul eroic.

Deghizat în personajul său Ion Răutu, răspunde la întrebarea jandarmului Paciewki de ce naţionalitate este: „Sunt român", iar în deportare poartă cu sine două cărţi româneşti aduse prin contrabandă ca să nu uite limba.

De altfel, la 1894, Stere publică, în *Evenimentul literar*, un articol despre unitatea limbii române „vorbită încă din veacul al XV-lea atât în Moldova, cât şi în Muntenia şi în Transnistria" şi despre faptul că „deşi masele poporului n-au cules nici una din roadele civilizaţiei şi culturii creată de omenire până acum" s-a putut forma „o limbă literară adevărat românească".

Alături de poetul Nicolae Ţurcanu, s-ar cădea s-o includem în acest martiraj pe mama sa, împuşcată pentru faptul că ţinea ascunsă după icoană poezii scrise în limba română.

Calitatea de martir se cade să i-o atribuim şi lui Grigore Vieru cel puţin pentru cele două testamente ale sale – documente ale slujirii martirizate a limbii lui Eminescu, căreia i-a consacrat poezii, cântece şi aforisme şi în care vedea *reazemul* (cuvântul e al poetului) fiinţei noastre (exact în sensul *temeiului* heideggerian şi eminescian): „Dacă vom fi nevoiţi să părăsim pământul natal cu acelaşi ritm, peste vreo 50 de ani s-ar putea să nu se mai vorbească româneşte pe la noi. Or, tocmai Limba şi religia au ţinut vie fiinţa noastră naţională de-a lungul veacurilor. Gândindu-mă la asta, am uneori clipe de prăbuşire sufletească. Mă ridic însă. Altfel n-aş mai putea scrie". Dar marele Shakespeare zicea: „Nu este destul întuneric în tot universul ca să stingă lumina unei plăpânde candele".

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)

Fie că au fost adevărați martiri, fie că şi-au asumat mai modesta funcție de „paznici de far", scriitori şi publicişti, profesori de felul lui Valentin Mândâcanu, Alexandru Gromov, Avram Cotlear, Anatol Ciobanu, mai tinerii citați de Grigore Vieru, Vlad Pohilă şi Valentin Guțu au păstrat flacăra sacră a acestei candele. (*Grigore Vieru – Poetul*, col. „Academica", Chişinău, 2010, acelaşi text în vol. *Taina care mă apără*, Edit Princeps, Iaşi, 2009, p. 414). La aceştia se cer adăugați profesorii şi învățătorii noştri de limba şi literatura română (Leonid Colibaba cel care a ținut discursul fulminant de la Congresul III al Scriitorilor, Elena Vasilache, Parfenie Guțu, Petre Bacoş, Veronica Postolache. Martiră ar putea fi considerată însăşi *cartea românească* – marginalizată, interzisă, arsă, dată la cuțit. Merită, indiscutabil un monument aparte.

Propunem, la finele acestui compartiment, publicarea unui Codice al martirilor basarabeni ai limbii române şi edificarea unui Monument-simbol al Cărții Româneşti.

V. Un Anti-Codice „De-vina Comedie"

A existat/ şi mai există în evoluția/ în ascensiunea în descensiune a limbii române din Basarabia/ Transnistria un aspect tragico-comic, determinat de încercările criminale – căci e vorba şi de un genocid lingvistic iarăşi unic pe mapamond – de inventare a unei „alte" limbi, înstrăinate de matricea stilistică firească – prin impunerea la nivel de stat a unei limbi „norodnice" creată pe baze fals dialectale, traduceri silnice şi născociri lexicale la alfabetul chirilic (de fapt rusesc), prin folosire abuzivă de rusisme.

Propunem în acest sens elaborarea unei *Cărți a ruşinii* limbii „moldoveneşti", în care să intre:

– expresii „trăsnite" din *Cuvântelnicul* lui I. D. Ceban şi *Dicționarul moldo-român* al lui V. Stati;

– mostre de transcriere regionalistă moldo-transnistriană;

– invenții lexicale monstruoase de felul „acritură chişetică" (pentru acid), „şinşiancă" (pentru cincinal) „socoteală" (pentru scor) „Unirea Scriitorilor sfatnişi moldoveneşti" (pentru Uniunea scriitorilor sovietici moldoveni) şi multe alte asemenea;

– enormități din parlament (ştim că Ion Hadârcă are o listă întreagă);

– stropşire de limbaj (după cum zicea Ibrăileanu despre Caragiale) de tot felul;

– inadvertențe stilistice, barbarisme, neologisme cu sens deformat. Etc.

În rest, vorba lui Shakespeare, e tăcere. Tăcere în jurul multdiscutatelor probleme despre limba română/ „moldovenească", despre istoria românilor, despre poporul moldovenesc.

E ora, domnilor, a înscăunării definitive şi nepolitizate a Adevărului. Suntem români şi punctum. Vorbim limba română şi punctum. Avem o istorie comună a românilor şi punctum.

BDD-A6889 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 18:56:10 UTC)